

Alberdingk Thijmlaan 18

Datum van aanwijzing: 9-1-2007

Redengevende omschrijving

Beschrijving

Het **gezellenhuis** is gebouwd in 1930 in opdracht van de woningbouwvereniging "Thuis Best" door de architect A. Ingwersen. In het ontwerp zijn elementen van Amsterdamse School architectuur verwerkt. Het pand dat zich aan de rand van het stadswandelpark, in het zuiden van Eindhoven bevindt, werd in samenhang met een gezellenhuis aan de Jonckbloetlaan gebouwd. Het pand aan de Jonckbloetlaan was speciaal voor de mannelijke werknemers bestemd, het aan de A. Thijmlaan voor de vrouwelijke werknemers. Tussen de beide panden bevond zich een grote gezamenlijke tuin.

Het is een tweelaags pand bestaande uit een langgerekte vleugel, parallel aan de straat met aan de uiteinden twee haaks daarop staande korte vleugels. Het pand heeft een groot geknikt dak waarvan het dakvlak (met verbeterde Hollandse pannen) aan de zijkanten doorloopt tot op de eerste verdieping.

Het geheel is uitgevoerd in gele baksteen en een gedeelte van de begane grond is betegeld. Boven de begane grond ligt de gevel verder naar achter, aan de voorzijde is over de gehele breedte een doorlopend balkon uitgevoerd.

Tussen de ramen op de begane grond zijn platen aangebracht (ter vervanging van de oorspronkelijke betegeling). Daarboven bevinden zich kleine ramen met glas-in-lood. In de dwarsvleugels zijn grote rondboogpoorten aangebracht.

Aan de voorzijde bevindt zich een terras, van de straat gescheiden door middel van een laag bakstenen muurtje.

Het interieur is aan de gewijzigde functie aangepast.

Waardering.

Het ontwerp heeft expressionistische kenmerken waaronder:

- horizontale lijnaccenten in het langgerekte stedelijk blok met twee zijblokken als beëindiging.
- karakteristieke steile ver doorlopende dakvlakken.
- massaverdeling van het gebouw ligt in de dwarsgeplaatste zijdelen. Dit vormt een contrast met de tegenhanger van dit pand, Jonckbloetlaan 13 (waar de hoogopgaande topgevel in de hartlijn van het gebouw het architectonische accent vormt van het blok).
- ruim gebruik van houten detailleringen.

Het exterieur van het gebouw is gaaf bewaard gebleven.

Het interieur is aan de gewijzigde functie aangepast.

Het gezellenhuis (net als Jonckbloetlaan 13) is een markant element in het beschermd stadsgezicht villapark Den Elzent.

De beide gezellenhuizen vormen een stedenbouwkundig ensemble en architectonisch elkaars tegenpolen.

De ruimtelijke samenhang tussen de beide oorspronkelijke gezellenhuizen is door de nieuwe bebouwing (in de tuin en de naaste omgeving) enigszins verstoord, maar in de situering en architectuur nog herkenbaar.

Gemeentelijk monument

Het pand is van cultuurhistorisch belang vanwege de oorspronkelijke functie en als uitdrukking van een typologische ontwikkeling. Het gezellenhuis was bestemd voor huisvesting van alleenstaande vrouwen, Jonckbloetlaan 13, het Dommelhuis voor alleenstaande mannen. Voor de oorlog vonden in het Dommelhuis joodse vluchtelingen onderdak.

De stichting van gezellenhuizen in Eindhoven maakt deel uit van de sociaaleconomische ontwikkeling die Eindhoven door de sterke groei van Philips doormaakte. Bovendien is het bijzonder dat dit communale wonen geplaatst werd in een villawijk, waaruit blijkt dat belang werd gehecht aan een goede woonomgeving.

In de beide gezellenhuizen komt ook de belangrijke rol van de corporatie Thuis Best als opdrachtgever tot uitdrukking.

Het gezellenhuis kent door de crisisjaren veel leegstand

Momenteel is het pand in gebruik als hotel en restaurant.

Het pand is van de architect A. Ingwersen (1882-1959). Het ontwerp vormt een karakteristiek voorbeeld van de Amsterdamse School, waarbij men in het verlengde van de tuinstadgedachte grote zorg besteedde aan de vormgeving van de straatwand en de aankleding van de straat.

De gezellenhuizen aan de Jonckbloetlaan en A. Thijmlaan zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden zowel architectonisch, stedenbouwkundig als maatschappelijk.

De bouw van gezellenhuizen maakt deel uit van de stadsuitbreidingen na 1920.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Alberdingk Thijmlaan 18

Naam: Parkhotel

Oorspronkelijke functie: Horeca

Hoofdfunctie: Sport, recreatie, horeca ed.

Type: Horeca

Architect: Ingwersen, A.

Bouwperiode: 1929

Bouwstijl: Amsterdamse School

Gevels en materialen: Gele baksteen, gedeelte van begane grond is betegeld, vlechtingen in topgevel.

Balkon over gehele breedte van terugliggende eerste verdieping.

Vensters en deuren: Kleine glas-in-lood raampjes boven brede ramen op begane grond.

Rijbalkondeuren op verdieping.

Dak en bedekking: Groot geknikt dak, dwars op hoeken, pannen doorlopend over eerste verdieping met verbeterde Hollandse pannen.

Bijgebouwen: Terras, ommuurd.

Motivering: Architectuurhistorisch belang.

Bijzonderheden: Langgerekt pand met aan uiteinde dwarsgeplaatste vleugels.